



แหล่งการเรียนรู้

จุดที่ ๕ เสาชิงช้า และ ต้นสักมงคล





เสาชิงช้า



เป็นสัญลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร



ประวัติเสาชิงช้า

เสาชิงช้าเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์คู่กับกรุงเทพมหานคร เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๗ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ เสาชิงช้าใช้ในพิธีโล้ชิงช้า ซึ่งเป็นพิธีพราหมณ์ เป็นส่วนหนึ่งของพิธีตรียัมปวาย เป็นการต้อนรับพระอิศวร ซึ่งเป็นหนึ่งในสามเทพของศาสนาพราหมณ์หรือศาสนาฮินดู เชื่อกันว่าพระอิศวรจะเสด็จลงสู่โลกในวันขึ้นเจ็ดค่ำเดือนยี่ วันนั้นจะมีการแห่พระเป็นเจ้าไปถวายพระพรพระเจ้าอยู่หัว กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเสาชิงช้าเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๒



เสาชิงช้ากรุงเทพมหานคร

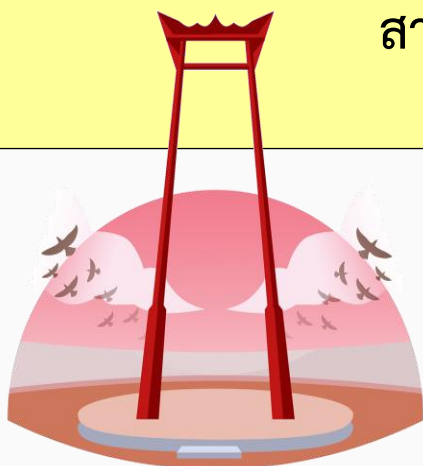


สถานที่ตั้งเสาชิงช้าในปัจจุบัน หน้าวัดสุทัศน์เทพวราราม
แขวงเสาชิงช้า เขตพระนคร



การบูรณปฏิสังขรณ์เสาชิงช้า

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เสาชิงช้าเดิมชำรุดอยู่ในชั้นวิกฤติ กรุงเทพมหานครกับกรมศิลปากร ดำเนินการสืบหาและคัดเลือกต้นไม้สักให้ได้ลักษณะ ขนาด ตามลักษณะเสาชิงช้าเดิม จากต้นไม้สักจำนวน ๖ ต้น จากจังหวัดแพร่ ต้องทำพิธีบวงสรวงต้นสักมงคลทั้ง ๖ ต้น ก่อนที่จะนำมาสร้างเป็นเสาชิงช้า ใน พ.ศ.๒๕๕๐ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา กรมป่าไม้กรุงเทพมหานคร และศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ได้ขยายพันธุ์ไม้สักสายพันธุ์นี้ ให้ชื่อว่าต้นสักมงคลสายพันธุ์เสาชิงช้า





สถาปัตยกรรมเสาชิงช้า

เสาชิงช้ามีความสูงจากฐานกลมถึงยอดลายกระจังไม้
ประมาณ ๒๑.๑๕ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางฐานกลมประมาณ
๑๐.๕๐ เมตร ฐานกลมก่อด้วยหินสีขาว พื้นบนปูกระเบื้อง
ดินเผาสีแดง มีบันได ๒ ชั้น ทั้ง ๒ ด้าน ที่ถนนบำรุงเมือง
ตัดผ่านตามแนวโค้งของฐาน ติดแผ่นจารึกเสาชิงช้า
เสาชิงช้าแกนกลางคู่และเสาตะเกียบ ๒ คู่ เป็นเสา
หัวเม็ดล้วน ทำด้วยไม้สักกลึงกลมติดแผ่นจารึกเสาชิงช้า
กระจังและหูช้างไม้เป็นลวดลายไทย ติดสายล่อฟ้า
จากลวดลายกระจังด้านบนลงดิน

กรมศิลปากร ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเสาชิงช้า
เป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ
เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๙๒



เสาชิงช้าจำลองโรงเรียนพระยามนธราธุราชศรีพิจิตร



การจำลอง หมายถึง การสร้างเลียนแบบของจริง
แต่มีขนาดที่เล็กกว่า



ประวัติของต้นสักมงคล สายพันธุ์เสาชิงช้า

ต้นสักมงคลสายพันธุ์เสาชิงช้า ต้นสักต้นนี้คือ
 ๑ ใน หนึ่งในต้นที่เกิดจากการเพาะเนื้อเยื่อ
 จากต้นสัก ๖ ต้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร มอบให้กับเขตบางบอน
 จำนวน ๙ ต้น โรงเรียนพระยามนธราธุราชศรีพิจิตร
 ได้รับมาปลูก ๑ ต้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙
 เพื่อเป็นสิริมงคล และเป็นการอนุรักษ์
 สายพันธุ์ไม้สักมงคลให้คงอยู่คู่ประเทศไทย





ต้นสักต้นนี้ คือ ๑ ในล้านต้น
ที่เกิดจากการเพาะเนื้อเยื่อจากต้นสัก ๖ ต้น



ปลูกเมื่อ
วันที่ ๙
มกราคม
๒๕๕๓

ต้นสักมงคลสายพันธุ์เสาชิงช้า



เสาชิงช้ามีความเกี่ยวข้องกับชีวิตชาวไทยอยู่มาก
 นับตั้งแต่การสร้างกรุงเทพมหานคร
 เสาชิงช้าสร้างขึ้นก็เพื่อจะรักษาธรรมเนียม
 ในการสร้างพระนครตามอย่างโบราณไว้
 โดยถือคติว่าจะทำให้พระนครมีความมั่นคงแข็งแรง

